

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ

Domnului Augustin Zegrean, IEȘIRE Nr. 9062 / 25. MAI 2016

Președintele Curții Constituționale

În conformitate cu dispozițiile art. 19 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, vă transmitem, alăturat, punctul de vedere referitor la excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2016 pentru suspendarea art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care formează obiectul dosarului nr. 612D/2016 al Curții Constituționale.

Vă asigur, domnule președinte, de înalta mea considerație.

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ref. Dosar Curtea Constituțională nr. 612D/2016

București, 17 mai 2016

PUNCT DE VEDERE

privind excepția de neconstituționalitate invocată de petentul condamnat Fenechiu Relu, în dosarul nr. 1921/333/2016, aflat pe rolul Judecătoriei Vaslui

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2016 pentru suspendarea art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, în raport de **art. 15 alin. (2), art. 20, art. 21 alin. (3), art. 23 și art. 115 alin. (6) din Constituție**, precum și de prevederile **art. 5 și art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale**.

Potrivit textului legal criticat, *se suspendă, până la data de 1 septembrie 2016, aplicarea art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, prin care se stabilea că, în cazul elaborării de lucrări științifice publicate sau invenții și inovații brevetate, se consideră 30 de zile executate, pentru fiecare lucrare științifică sau invenție și inovație brevetate.*

Autorul excepției apreciază că textul legal este neconstituțional în măsura în care permite comisiilor de liberare condiționată din cadrul penitenciarelor să aplice aceste dispoziții unei proceduri de acordare a zilelor câștig demarate înainte de intrarea în vigoare a actului normativ sau, mai mult, dacă zilele odată acordate nu ar mai fi avute în vedere în cazul unei cereri de liberare condiționată, ca urmare a intrării în vigoare a acestei ordonanțe.

Prin Încheierea din data de 26 aprilie 2016, de sesizare a Curții Constituționale, instanța de judecată consideră că excepția de neconstituționalitate este întemeiată, fiind încălcate dispozițiile art. 15 alin. (2) și ale art. 21 alin. (3) din Constituție în măsura în care se interpretează că textul legal se aplică și situațiilor juridice născute și finalizate anterior intrării în vigoare a suspendării.

Referitor la criticile de neconstituționalitate aduse dispozițiilor articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2016, față de art. 15 alin. (2) și art. 21 alin. (3) din Constituție, apreciem că acestea sunt întemeiate, textul legal criticat fiind neconstituțional în măsura în care suspendarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 este aplicabilă și situațiilor juridice deja finalizate la data intrării în vigoare a legii.

Astfel, liberarea condiționată este o măsură de politică penală, un mijloc de individualizare judiciară a pedepsei, instanța de judecată fiind liberă să aprecieze asupra temeiniciei și necesității acordării liberării condiționate, cu luarea în considerare a procesul-verbal încheiat de comisia de propuneri de liberare condiționată din penitenciar.

Însă, chiar dacă pentru condamnat constituie o vocație, iar nu un drept, legiuitorul fiind liber să stabilească cadrul general al pedepselor, precum și mijloacele legale de realizare a individualizării judiciare și a individualizării administrative a pedepsei, totuși, nu trebuie omis faptul că liberarea condiționată este **un stimulent pentru condamnații care dau dovezi de îndreptare** și constă în reducerea perioadei de privare de libertate, fiind destinată să accelereze procesul de reeducare și de reinsertie socială a condamnatului.

Având în vedere rațiunea și finalitatea acestei instituții juridice, doctrina de specialitate a subliniat faptul că *”îndeplinirea de către condamnat a numeroase condiții pe timpul deținerii, precum și parcurgerea tuturor condițiilor de trecere dintr-un regim de maximă siguranță sau închis în regim semideschis sau deschis, creează condamnatului, din prima zi de detenție, un program progresiv de asumare a responsabilităților, ce îl determină să conștientizeze că numai acumularea de rezultate*

pozitive poate duce la convingerea instanței de judecată că astfel de condiții pot fi îndeplinite fără lipsire de libertate”¹.

Or, în acest context, intervenția legiuitorului în sensul suspendării aplicării dispozițiilor care stimulau persoanele condamnate la reeducare prin posibilitatea elaborării de lucrări științifice publicate sau invenții și inovații brevetate, în contextul în care acele lucrări : științifice erau poate deja finalizate, iar procedurile necesare obținerii liberării condiționate erau începute ori chiar parcurse în parte la momentul intervenției suspendării, lipsește actul normativ criticat de claritate și previzibilitate, calități esențiale constituționalității legii.

Mai mult, schimbarea cadrului legal în materia liberării condiționate, fără a distinge după cum suspendarea este aplicabilă ori nu raporturilor juridice deja născute sub imperiul legii vechi și fără a institui anumite criterii de fond care să privească conținutul științific al respectivelor lucrări, este de natură să încalce și prevederile **art. 15 alin. (2) din Constituție**.

Ca atare, apreciem că dispozițiile legale criticate nu îndeplinesc cerințele privitoare la previzibilitate, contravenind astfel și **art. 1 alin. (5) din Constituție**. Astfel, accesul liber la justiție implică, între altele, adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale, inclusiv cele referitoare la exercitarea căilor de atac.

În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului s-a arătat că legea trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pronunțată în cauza S.W. c. Regatului Unit, sau Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în cauza Cantoni c. Franței). În acest sens, Curtea Europeană a remarcat că nu poate fi considerată „lege” decât o **normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita**. Apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el trebuie să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele

¹ Vasile Dobrinoiu, Ilie Pascu, Mihai Adrian Hotca, Ioan Chis, Mirela Gorunescu, Costica Paun, Norel Neagu, Maxim Dobrinoiu, Mircea Constantin Sinescu, *Noul Cod penal comentat, partea generală, ediția a II-a, revizuită și adăugită*, Editura Universul Juridic, 2014, pag. 556

speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în cauza Sissanis c. României) (Decizia nr. 527/2011).

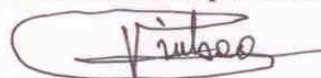
În cazul de față, apreciem că, pentru condamnatul care își prefigurase conduita în acord cu cerințele legii în vigoare la acea dată, asumându-și sarcina elaborării unei lucrări științifice în considerarea faptului că aceasta îi va aduce anumite beneficii pe tărâmul executării pedepsei, legea retroactivează și este lipsită de previzibilitate.

Referitor la criticile de neconstituționalitate aduse dispozițiilor articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2016, față de art. 20, art. 23 și art. 115 alin. (6) din Constituție, raportate la prevederile art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, constatăm că acestea nu pot fi reținute. Având în vedere faptul că liberarea condiționată nu este un drept fundamental, ci o simplă vocație, acordarea liberării fiind la aprecierea instanței de judecată, constatăm că nu se poate reține încălcarea art. 115 alin. (6) din Constituție, potrivit căruia ordonanțele de urgență nu pot afecta drepturile, libertățile și îndatoririle prevăzute de Constituție.

Dispozițiile art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu au incidență în cauza de față.

Având în vedere cele de mai sus, considerăm că dispozițiile articolului unic din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2016 sunt **neconstituționale în măsura în care suspendarea dispozițiilor art. 96 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 254/2013 este aplicabilă și situațiilor juridice deja finalizate la data intrării în vigoare a legii.**

Avocatul Poporului,

Victor CIORBEA